

Sygn. akt: III U 1809/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 marca 2014r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Bożena Beata Bielska
Protokolant:	sekretarz sądowy Ewelina Asztemborska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 18 marca 2014r. w O.

sprawy z odwołania M. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddziałowi w W.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania M. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddziału w W.

z dnia 08.10.2013r. **znak** (...)

orzeka:

1. zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje M. M. prawo do emerytury od dnia 1 sierpnia 2013 roku,
2. stwierdza brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Sygn. akt III U 1809/13

UZASADNIENIE

M. M. wniósł odwołanie od decyzji ZUS II Oddziału w W. z dnia 08.10.2013r., znak: ENMS/20/045028930, którą to decyzją odmówiono mu prawa do emerytury wskazując, że na dzień 1.01.1999r. nie udowodnił wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach. Odwołujący domagał się zaliczenia do pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w L. od 09.08.1976r. do 11.09.1991r.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Podniósł, że M. M. nie spełnia warunków do przyznania wcześniejszej emerytury, gdyż pomimo osiągnięcia wymaganego wieku emerytalnego 60 lat i legitymowania się na dzień 1.01.1999r. ponad 25-letnim ogólnym stażem pracy, nie posiada wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, bowiem nie udokumentował żadnego okresu takiej pracy.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

W dniu 26.08.2013r. M. M. złożył w ZUS kolejny wniosek o emeryturę.

Po rozpoznaniu tego wniosku organ rentowy w dniu 08.10.2013r. wydał zaskarżoną decyzję, w której odmówił mu prawa do emerytury wskazując, że odwołujący na dzień 1.01.1999r. nie udowodnił wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach. Ponadto organ rentowy wskazał, że do pracy w szczególnych warunkach nie uwzględnił okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w L. od 09.08.1976r. do 11.09.1991r. (z wyłączeniem okresu pracy na kontrakcie od 25.09.1989r. do 07.02.1991r.), ponieważ w świadectwie pracy brak jest informacji o wykonywaniu pracy w szczególnych warunkach.

M. M. kwestionując w/w decyzję wywodził, że posiada wymagany staż pracy w szczególnych warunkach i domagał się zaliczenia do pracy w szczególnych warunkach okresu w/w okresu zatrudnienia.

W ocenie Sądu odwołanie od tej decyzji jest zasadne.

Zgodnie z art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z § 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.) pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A stanowiącym załącznik do rozporządzenia, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn,
- 2) w dniu wejścia w życie ustawy emerytalnej, tj. 1.01.1999r. ma wymagany 25-letni okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach,
- 3) nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego albo złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE, za pośrednictwem ZUS, na dochody budżetu państwa,

Zdaniem Sądu w świetle powyższych przepisów M. M. spełnia przesłanki do uzyskania prawa do emerytury, gdyż osiągnął wymagany wiek oraz na dzień 1.01.1999r. udokumentował wymagany ogólny staż pracy, bowiem organ rentowy wyliczył go na 25 lat, 10 miesięcy i 6 dni.

W ocenie Sądu M. M. wykazał też wymagany 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach.

Z akt emerytalnych wynika, że przy ustalaniu prawa do emerytury ZUS uznał, że odwołujący na datę 1.01.1999r. nie legitymuje się żadnym okresem pracy w szczególnych warunkach, bowiem nie złożył świadectwa pracy w szczególnych warunkach.

Przedmiotem sporu był okres pracy w szczególnych warunkach w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w L. od 09.08.1976r. do 11.09.1991r.

Na okoliczność tego zatrudnienia M. M. złożył do ZUS świadectwo pracy z 11.09.1991r., w którym podano, że odwołujący w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w L. był zatrudniony w okresie od 09.08.1976r. do 11.09.1991r. na stanowisku betoniarz-zbrojarz, w tym w okresie od 25.09.1989r. do 07.02.1991r. pracował na kontrakcie za granicą (k. 7 akt kap. pocz.).

Ponieważ odwołujący nie złożył świadectwa pracy w szczególnych warunkach za ten okres, Sąd był zobowiązany do przeprowadzenia postępowania dowodowego w celu ustalenia rodzaju pracy wykonywanej przez M. M., zarówno w okresie zatrudnienia w kraju, jak i na kontrakcie zagranicznym.

Na tę okoliczność Sąd przesłuchał odwołującego oraz świadków S. M. i T. W.. Nadto w toku postępowania Sąd uzyskał akta osobowe odwołującego i dopuścił dowód z dokumentacji znajdującej się w tych aktach.

M. M. zeznał, iż w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) produkowano stropy betonowe a on pracował tam jako suwnicowy i zbrojarz-betoniarz. Wskazał, iż w okresie zatrudnienia obsługiwał suwnice, którymi wrywał elementy z formy, tzn. wyjmował elementy z formy. Zeznał, iż pracował w brygadzie, następnie formy smarowano formę specjalną substancją, aby kolejne elementy łatwo wychodziły z formy. W wyjęte elementy wkładano zbrojenia metalowe i zalewano je betonem. Odwołujący na ostatniej rozprawie zeznał też, że przejściowo pracował też na magazynie, nie zmieniano mu wówczas stanowiska, bo przenoszono go tam, gdy nie było suwnicowego. Gdy był w magazynie, rozładowywał wózki z elementami betonowymi, robił to suwnicą.

Odwołujący pytany o pracę na budowie zagranicznej zeznał, iż pracował w ZSRR jako betoniarz-zbrojarz na budowie.

Świadek S. M. zeznał, że w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) pracował w okresie od 07.10.1975r. do 12.08.1992r. na stanowisku betoniarza, w tym pracował w jednej brygadzie z odwołującym. Zeznał, iż zakład produkował płyty do budowy bloków, tzw. wielką płytę. Z jego zeznań wynika, iż czynności wykonywano w brygadach: najpierw smarowano formę, potem wkładano tam zbrojenie, a potem wlewano beton i po zalaniu betonu wibrowano go specjalnym urządzeniem przyczepionym do formy, żeby równomiernie się rozłożył w formie. Następnie płyty w formie naparzały się przez 8 godzin, potem wyciągano płyty suwnicą.

Świadek T. W. pracował w (...) od 03.07.1975r. do 15.10.1992r. na stanowisku betoniarza i suwnicowego. Zeznał, iż pracował z odwołującym na tej samej hali. Pytany o M. M. zeznał, iż odwołujący pracował jako suwnicowy, a potem schodził na dół i pracował ze swoją brygadą, brygady pracowały w akordzie. Świadek dodał, iż też był suwnicowym i tak samo jak odwołujący schodził na dół i wykonywał czynności ze swoją brygadą.

Obaj świadkowie potwierdzili też fakt pracy odwołującego na kontrakcie zagranicznym w ZSRR. Świadek S. M. potwierdził tylko sam fakt wyjazdu odwołującego a nie miał szczegółowej wiedzy na ten temat, lecz wiedzą taką dysponował świadek T. W., który przez pewien okres pracował w ZSRR razem z odwołującym. Świadek ten zeznał, iż obaj pracowali na budowie jako betoniarze-zbrojarze.

Sąd dał wiarę w/w zeznaniom odwołującego się i świadków. Ich zeznania są ze sobą spójne i zgodne. Świadkowie mają wiedzę na temat charakteru pracy wykonywanej przez odwołującego, ponieważ pracowali razem z nim, w tym świadek T. W. na budowie w ZSRR. Zeznania odwołującego jak i świadków znalazły też potwierdzenie w aktach osobowych odwołującego. Z akt osobowych M. M. wynika bowiem, że w dniu 09.08.1976r. został zatrudniony na stanowisku suwnicowego i to stanowisko zajmował do 22.03.1989r., przy czym częściowo pracował w magazynie a od 23.03.1989r. formalnie zmieniono mu stanowisko na betoniarz i to stanowisko zajmował do dnia 24.09.1989r. Z tych akt osobowych wynika nadto, iż w okresie od 25.09.1989r. do 07.02.1991r. odwołujący pracował na kontrakcie zagranicznym w ZSRR a od 08.02.1991r. powrócił do pracy w Polsce w (...) i wówczas powierzono mu stanowisko betoniarz-zbrojarz.

Z w/w materiału dowodowego wynika, iż w spornym okresie M. M., wykonując pracę w (...) w Polsce wykonywał czynności operatora suwnicy i zbrojarza-betoniarza a pracując na budowie eksportowej w ZSRR wykonywał pracę zbrojarza-betoniarza.

Wskazać trzeba, że wprawdzie w wystawionym odwołującemu świadectwie pracy wskazano, że pracował on w na stanowisku betoniarz-zbrojarz, lecz zeznań świadków, samego odwołującego i akt osobowych wynika, iż faktycznie w ciągu całego okresu zatrudnienia był również operatorem suwnicy, przy czym pracę suwnicowego wykonywał albo w magazynie, albo na hali produkcyjnej i wówczas pracował w brygadzie wykonując również czynności zalewania betonem form. Zdaniem Sądu należy dać wiarę odwołującemu, iż w magazynie pracował jako operator suwnicy, bowiem w jego aktach osobowych znajduje się zaświadczenie, wydane w dniu 24.01.1978r. o posiadaniu uprawnień do obsługi suwnic hakowych sterowanych z kabiny (k. 12a.os.). Znajduje się tam też opinia, wystawiona w dniu 20.08.1982r., w której wskazano, iż M. M. od 09.08.1976r. jest zatrudniony na stanowisku operatora suwnicy a

poza tymi obowiązkami wykonuje również czynności betoniarza na hali produkcyjnej, gdzie uzbraja, betonuje i rozformowuje elementy z form w systemie (...) (k. 15a.os.). O jego pracy jako operatora suwnicy i betoniarza mówi również pismo pracodawcy z dnia 14.03.1985r. (k. 20a.os.).

W aktach osobowych M. M., dotyczących zatrudnienia za granicą na kontrakcie znajduje się zaś umowa o pracę, zawarta w dniu 25.09.1989r. na stanowisku betoniarz-zbrojarz.

Mając powyższe na uwadze Sąd uznał, że do pracy w szczególnych warunkach należy M. M. zaliczyć okres zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w L. od 09.08.1976r. do 24.09.1989r. i od 08.02.1991r. do 11.09.1991r. na stanowisku operatora suwnicy i betoniarza-zbrojarza i okres zatrudnienia na budowie eksportowej w ZSRR od 25.09.1989r. do 07.02.1991r., na stanowisku betoniarza-zbrojarza.

Z treści Wykazu A Działu V poz. 4 stanowiącego załącznik Nr 1 do Rozporządzenia Rady Ministrów z 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wynika, że prace zbrojarskie i betoniarskie są pracami w szczególnych warunkach w rozumieniu tego Rozporządzenia. Pracę operatora suwnicy w magazynie przy ładowaniu i rozładowywaniu towarów należy zaś zaliczyć do pracy wskazanej w Wykazie A Dział VIII poz. 1 w/w Rozporządzenia RM.

Stanowisko zbrojarza i betoniarza oraz operatora maszyn, urządzeń i sprzętu przeładunkowego jest też wymienione w wykazie A, Dział V, poz. 4 pkt 1 i 3 oraz Wykazie A Dział VIII poz. 1 pkt 3 załącznika do Zarządzenia Nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 01.08.1983r. w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę oraz do wzrostu emerytury lub renty.

Po uwzględnieniu okresu pracy w szczególnych warunkach w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w L. od 09.08.1976r. do 11.09.1991r. (łącznie z okresem pracy na budowie eksportowej) odwołujący będzie spełniał warunek posiadania 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, gdyż wyniesie on 15 lat 1 miesiąc i 4 dni. Pozostałe przesłanki określone w art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nie były sporne.

Mając powyższe na uwadze Sąd uznał, że M. M. przysługuje prawo do emerytury od 1.08.2013., tj. od miesiąca złożenia wniosku i dlatego na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc dokonał stosownej zmiany zaskarżonej decyzji z 08.10.2013r.

W pkt 2 wyroku Sąd stwierdził, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Zgodnie z art. 118 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, z uwzględnieniem ust. 2 i 3 oraz art. 120.

Przepis art. 118 ust. 1a stanowi zaś, że w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego, za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego.

W niniejszej sprawie ostatnią okolicznością niezbędną do wydania decyzji było ustalenie okresu pracy w szczególnych warunkach, a w szczególności okresu pracy w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w L. od 09.08.1976r. do 11.09.1991r.

Odwołujący nie przedstawił za ten okres świadectwa pracy w szczególnych warunkach. Dopiero postępowanie sądowe pozwoliło na ustalenie, na czym polegały obowiązki M. M. w spornym okresie a tym samym na zakwalifikowanie

jego stanowiska do konkretnego przepisu dotyczącego prac w szczególnych warunkach. W tej sytuacji ZUS nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie okresu pracy w szczególnych warunkach w toku postępowania przed tym organem.

Z tych względów orzeczono jak w sentencji.